

*Regeling van het door verwerking tot nuttige producten
onschadelijk maken van ondeugdelijk materiaal van
dierlijke herkomst*
(Destructiewet)

VOORLOPIG VERSLAG

No. 4

De vaste Commissie voor Sociale Zaken en Volksgezondheid, in welke handen het onderhavige ontwerp van wet is gesteld, heeft de eer daaromtrent als volgt te rapporteren.

Algemeen

Bij de commissie zijn nota's van de hand van de leden der Kamer de heren Den Hartog, Van Meel en Van der Weijden ingediend, met de inhoud waarvan bij de vaststelling van dit verslag is rekening gehouden.

Het ontwerp werd in grote trekken aanvaardbaar geacht. Ten aanzien van enige onderdelen evenwel rezen vragen en werden wensen naar voren gebracht, welke hieronder bij de artikelsgewijze behandeling hun plaats vinden.

Artikelen

Artikel 3, derde lid. De commissie zag de haars inziens wel uiterst summiere toelichting bij het voorstel, onder „destructie-materiaal” voorts te verstaan „vis, delen daarvan en visafvallen”, gaarne nader aangevuld, te meer waar bedoeld materiaal tot op heden niet onder de werking van het Destructiebesluit 1942 werd gebracht.

In het bijzonder zou de commissie het op prijs stellen een nadere uitleg te ontvangen van het economisch belang, hetwelk blijkens de Memorie van Toelichting met dit novum zou zijn gediend. Opgemerkt werd, dat het hier de normale grondstoffen voor de vismeelindustrie betreft, voor zover een en ander geen aftrek vindt bij ondernemers als exploitanten van dierenparken, eendenhouders en pelsdierenfokkers, die vis en visafvallen voor voederdoeleinden behoeven.

Acht de Regering de bestaande, met medewerking van het Bedrijfschap voor Visserijprodukten ingestelde, minimumprijzen opvangregelingen, bij de uitvoering waarvan de Stichting van de Nederlandse Visserij is ingeschakeld, ontoereikend voor wat betreft de economische en volksgezondheidsaspecten van het weghalen en verwerken van vis en visafvallen?

De aanvankelijke indruk van de commissie was, dat met deze regelingen alle daarbij betrokkenen, het visserijbedrijf, de vishandel, de visverwerkende en de vismeelindustrie, gebaat zijn gebleken.

Men vroeg, of een regeling onder ogen is gezien, waarbij, anders dan ingevolge het betrekken van bedoeld materiaal in de werkingssfeer van de Destructiewet, partijen vis en visafvallen, welke niet door de vismeelfabrikanten worden gekocht en dientengevolge voor de volksgezondheid gevaar zouden kunnen opleveren, naar de vismeelfabrieken worden gedirigeerd, die dan verplicht zouden zijn een en ander, al dan niet tegen betaling van een nader te regelen vergoeding, af te nemen.

De in het onderhavige ontwerp vervatte regeling draagt, aldus werd vervolgens opgemerkt, de beoordeling, of bedoelde stoffen uit een oogpunt van openbare gezondheid gevaar, schade of hinder opleveren op aan door de gemeenteraden aan te wijzen instanties. Dit zal dus in de praktijk hier op neer komen, dat, indien de desbetreffende gemeenteambtenaar van oordeel is, dat een bepaalde partij visserijprodukten zodanig

gevaar of zodanige schade of hinder oplevert, het materiaal onverwijld naar de destructor wordt verwezen, met alle consequenties van dien betreffende het ophalen, het vervoer, de bewaring, de te voeren administratie en de vergoeding.

Gevraagd werd, of naar de mening van de Regering het ontwerp de mogelijkheid openlaat, dat het in artikel 2, 3de lid, laatste alinea, bedoelde gezag c.q. de gemeenteraad reeds bij voorbaat verordineert, dat alle vis, delen daarvan en visafvallen, welke in zijn gebied of in een deel daarvan ter beschikking komen, automatisch tot destructiemateriaal worden verklaard.

De commissie vroeg, of de Regering niet van gevoelen was, dat de aanwijzing van vis en visafvallen tot destructiemateriaal niet zal dienen te geschieden, dan nadat is komen vast te staan, dat het materiaal, *ondanks openbare kennisgeving van de voorgenomen aanwijzing*, niet binnen redelijke termijn een doelmatige bestemming heeft gevonden. Zo ja, dan ware zulks te verwezenlijken door een betrekkelijk eenvoudige aanvulling van de thans voorgestelde tekst, waarmede tevens zou zijn tegemoetgekomen aan een verlangen van de beenderlijmindustrie. Deze laatste immers treft haar grondstoffen aan in beenderen van onder keur geslachte dieren. Dit materiaal kan evenwel ook in een destructor verwerkt worden en levert derhalve een object, dat voor een ondernemer, als bedoeld in de Destructiewet, economisch aantrekkelijk is.

Ook met het oog op beenderen achtte de commissie derhalve raadzaam het onderhavige artikel aldus te redigeren, dat een te voortvarende toepassing door gemeentelijke instanties worde voorkomen.

Enige leden meenden, dat het aanbeveling verdiende, indien de Destructiewet ten aanzien van schelp- en weekdieren dezelfde voorschriften als met betrekking tot vis zou bevatten.

Artikel 6. Gevraagd werd, welke bewindsman bedoeld is met de woorden „Onze Minister, die het mede aangaat”.

Een lid informeerde, of het in het voornemen van de Regering ligt, eventueel zonder de uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Economische Zaken reeds verleende vergunningen tot het verwerken van beenderen bij de inwerkingtreding van de wet automatisch te continueren.

Artikel 13, vijfde lid. Verscheidene leden bepleitten een verruiming van de hier uitsluitend voor de eigenaars van dode honden en katten geboden mogelijkheid zelf te begraven in stede van verplicht te zijn om ter destructie aan te bieden.

Deze leden wezen erop, dat, indien een boer alle dood geboren of gestorven biggen, schapen, lammeren, kippen, eenden of ander gevogelte, alsmede b.v. de nageboorte, nadat een koe gekalft heeft, naar de verzamelplaats van destructiemateriaal moet brengen, de kadavers veelal eerst enige dagen bij de boerderij zullen blijven liggen, wat veel meer gevaar voor de volksgezondheid oplevert, dan indien onmiddellijk tot begraven zou mogen worden overgegaan.

Voorts achtten deze leden een verplichting als thans wordt voorgesteld te zwaar voor een veehouder, op wiens bedrijf vooral in het voorjaar veelvuldig dieren sterven of dood geboren worden en wiens plaats wellicht op niet onaanzienlijke afstand van de verzamelplaats voor destructiemateriaal gelegen is.

Aangezien bovendien het vervoer van een en ander, b.v. per fiets, allesbehalve een aangename taak zal zijn, en de hier aan het woord zijnde leden een doeltreffende controle hierop niet wel denkbaar achtten, voorzagen zij ten plattelande wetsontduiking op grote schaal. Hiermee, zo meenden zij, kan het openbaar belang nimmer gediend zijn. Ook op dit gebied behoeve men zich voor perfectionisme.

Artikel 14. Gevraagd werd, waarom in het eerste lid van „te stellen” regelen, in het tweede lid daarentegen van „gestelde” regelen sprake is.

Een lid betwijfelde, of de bepaling van het tweede lid in de Destructiewet op haar plaats is, aangezien het hier geen destructie in de zin van deze wet betreft.

Andere leden vroegen, of het niet billijk ware in het derde lid de woorden „en derde lid, sub a” in te voegen achter „artikel 2, tweede lid”.

Artikel 17. Sommige leden vestigden er de aandacht op, dat in landbouwkringen veelvuldig geklaagd wordt over een te geringe frequentie van ophaaldiensten voor kadavers, vooral des zomers. Zij vroegen, of zich thans niet de gelegenheid voor doet, ter zake van deze frequentie een wettelijke regeling te treffen en, zo ja, of de Regering hiertoe bereid ware.

Artikel 22. In samenhang met hetgeen bij de behandeling van artikel 2, derde lid, omtrent de aanwijzing van vis, visafvallen en beenderen tot destructiemateriaal was opgemerkt, drong de commissie erop aan, dat voorts een beroepsinstantie in het leven zal worden geroepen voor de hierbedoelde beslissingen van gemeentelijke instanties.

Men zou gaarne vernemen, of de Regering bij nader inzien de toekenning van een zodanige beroepsmogelijkheid ook niet als redelijk erkent en, zo ja, welke beroepsinstantie naar haar gevoelen hiertoe zou dienen te worden ingeschakeld.

Artikel 24. Het had de aandacht getrokken, dat voorgesteld wordt het toezicht op de naleving van de Destructiewet, ook voor wat betreft het bepaalde in artikel 2, derde lid, op te dragen aan de hoofdinspecteur alsmede aan één of meer inspecteurs van de Vleeskeuringsdienst, terwijl men meende te weten, dat deze dienst zich nimmer met de viskeuring heeft opgehouden.

Sommige leden meenden, dat een opdracht aan de Keuringsdiensten van Waren, welke over ambtenaren beschikken met de op het gebied van de viskeuring nodige ervaring en deskundigheid, hier eerder voor de hand ligt.

Andere leden zouden er de voorkeur aan geven, bedoeld toezicht ten aanzien van vis en visafvallen op te dragen aan de onder de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening ressorterende Algemene Inspectiedienst, die het toezicht uitoefent op de naleving van de voorschriften, welke uit economische of sociale overwegingen zijn uitgevaardigd voor degenen, die agrarische en visserijproducten voortbrengen, verwerken, verhandelen of verbruiken.

Het onderhavige artikel ware dan aan te vullen met een tweede lid, aldus luidende: „Het toezicht op de naleving van deze wet wordt, voor zover het betreft vis, delen daarvan, visafvallen, schelp- en weekdieren (althans indien artikel 2, derde lid, overeenkomstig de door deze leden eerder kenbaar gemaakte wens zou worden aangevuld) onder de bevelen van Onze Minister opgedragen aan het hoofd van de Algemene Inspectiedienst”. Ingeval deze dienst zou worden ingeschakeld, drongen de leden, hier aan het woord, er voorts op aan artikel 2 van dit ontwerp alsnog aan te vullen met de bepaling, dat voor het onder artikel 2, derde lid, sub a, genoemde materiaal de aanwijzing niet zal kunnen geschieden dan met mondelinge of schriftelijke goedkeuring van het hoofd van de Algemene Inspectiedienst of diens gemachtigden en dat de beslissing omtrent de aan bedoeld materiaal te geven bestemming, c.q. omtrent de soort van inrichting, welke met de verwerking zal worden belast, bij dezelfde instantie berust.

Artikel 26. Verscheidene leden vestigden de aandacht op de bijzondere besmettelijkheid van het door de abortus Bang verworpen kalf. De bestrijding is er sterk mede gediend, dat de verworpen vrucht zo weinig mogelijk kans krijgt besmetting te veroorzaken; zelfs kan men zeggen, dat een besmetting door verworpen vruchten binnen zo klein mogelijke grenzen wordt teruggedrongen. Moet, en dit geldt vooral als de dieren in de weide lopen, een verworpen vrucht onbruikbaar worden gemaakt als voedsel voor mens en dier door middel van destructie, dan moet deze vrucht gewoonlijk een lange weg volgen alvorens de destructor is bereikt, o.a. moet de vrucht van de plaats, waar de abortus plaatsvond, naar een verzamelplaats worden gebracht (noodslachtplaats, cadaververzamelplaats), met al het risico, daaraan uit een oogpunt van besmetting, ook ten aanzien van runderen van derden, verbonden. Het risico van besmetting is het kleinst, als de verworpen vrucht direct na de abortus ter plaatse begraven wordt, onder toevoeging van kalk of van een andere ontsmettingsstof. Deze leden wezen erop, dat deze maatregel in de Scandinavische landen is toegestaan en daar veel heeft bijgedragen tot het succes van de

bestrijding van de abortus Bang. De veehouder ten onzent blijkt voor de propaganda tot het goed uitvoeren van deze maatregel zeer toegankelijk. De abortus geschiedt in verreweg de meeste gevallen beneden de drachtperiode van 8 maanden. Waar het derhalve in hoofdzaak om gaat, is, dat de mogelijkheid geschapen zou moeten worden doodgeboren vruchten tot een leeftijd van 8 maanden te begraven. Dit zou, naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden, kunnen worden bereikt door de bij het onderhavige artikel voorgestelde wijziging van artikel 4 van de Vleeskeuringswet aan te vullen met de woorden: „tenzij het betreft doodgeboren vruchten van runderen voor zover deze vruchten niet in het bezit zijn van een volledige beharing en deze vruchten ter plaatse, waar zij dood geboren zijn, zijn begraven na vermenging met kalk, creoline of andere met goedkeuring van de inspecteur aan te wenden stoffen.”.

Ten aanzien van de hier geopperde regeling merkten deze leden nog het volgende op.

Het feit, dat een doodgeboren kalf nog niet in het bezit is van een volledige beharing, is een aanduiding, dat het nog geen 8 maanden oud is. Dit kenmerk is wel zo duidelijk, dat het door ieder waarneembaar is. De spieren van een dergelijke jeugdige vrucht zijn nog niet van een zodanige consistentie, dat zij als vlees ter consumptie zouden kunnen worden aanvaard, zulks in tegenstelling tot de spieren van een dood geboren kalf met volledige beharing, welke spieren reeds min of meer het karakter van nuchter kalfsvlees kunnen hebben verkregen. Uiteraard betekent deze regeling niet, dat door de eigenaar, houder of hoeder van de doodgeboren vrucht geen aangifte behoeft te worden gedaan, overeenkomstig de betrokken gemeenteverordening op de Keuringsdienst voor Vee en Vlees in verband met de Vleeskeuringswet. Het toezicht op de naleving van hetgeen in de voorgestelde wijziging wordt beoogd, blijft derhalve toebedeeld aan de Keuringsdienst voor Vee en Vlees.

Artikel 28. De juistheid van het onderhavige artikel werd door enige leden in twijfel getrokken. De teneur van de Memorie van Toelichting is, dat het ontwerp een overwegend sociaal-hygiënische strekking heeft; aldus met zoveel woorden de toelichting bij artikel 1, en voorts de opmerking op blz. 6, rechterkolom, dat aan de ondernemers uit sociaal-hygiënisch oogpunt sommige verplichtingen worden opgelegd, welke nakoming niet samenvalt met een zuiver economische bedrijfsvoering.

Deze leden gaven er derhalve de voorkeur aan, indien de sancties op overtredingen van de Destructiewet niet in de Wet op de economische delicten, doch in de Destructiewet zelf zouden worden opgenomen.

Aldus vastgesteld 6 juni 1956.

VAN LIENDEN
DE KORT
MOL
STAPELKAMP
KIKKERT
ZEGERING HADDERS
VAN DER PLOEG
LIPS-ODINOT
LEMAIRE
VAN LIER
ROEMERS.